Publicat pe (https://www.bnm.md)

26.04.2016

Raport anual 2015

Raport anual, 2015 [1]

Sumar

Mediul extern

În anul 2015, economia mondială a fost marcată de metamorfozarea tendințelor. În prim plan s-a evidențiat temperarea semnificativă a economiei Chinei, generatoare de turbulențe pe piața valutară și bursieră. Criza economică din Federația Rusă și Brazilia au suplimentat declinul economiilor emergente și în curs de dezvoltare. Cel mai important eveniment din domeniul monetar și valutar a fost decizia din 16 decembrie 2015 a Sistemului Rezervelor Federale de majorare a ratelor dobânzilor cu 0.25 puncte procentuale, decizia în sine, dar și anticiparea acesteia au servit drept cauză principală a aprecierii dolarului SUA pe parcursul perioadei de raportare. Totodată, aprecierea dolarului SUA și cererea mondială slabă au determinat scăderea cotațiilor bursiere la materiile prime, de la produse alimentare până la metale grele. Tendința de reducere a prețului la petrol a fost și mai accentuată în anul 2015, surplusul de petrol la nivel mondial fiind în creștere. Economia zonei euro a evoluat stabil, programul de relaxare cantitativă a Băncii Centrale Europene dovedindu-se relativ eficace pentru contracararea presiunilor deflaționiste. Totuși, în a doua jumătate a anului 2015, criza refugiaților în Europa a provocat un val de probleme sociale cu efecte negative asupra economiei Uniunii Europene. De asemenea, criza din Federația Rusă și deprecierea rublei rusești au constituit epicentrul crizei din Comunitatea Statelor Independente.

Evoluţii ale activităţii economice

În anul de raportare, economia Republicii Moldova a înregistrat un declin de 0.5 la sută, această dinamică anuală fiind cu 5.1 puncte procentuale inferioară celei din anul 2014. Evoluția negativă a activității economice a fost determinată, în mare parte, de seceta din anul 2015 care a redus substanțial din performanța sectorului agricol, dar și de deteriorarea climatului economic regional și de persistența unei incertitudini economice și politice interne care au generat scăderea cererii interne din partea populației și contractarea investițiilor. În acest sens, consumul final al gospodăriilor populației și formarea brută de capital fix s-au diminuat cu 2.3 și 1.2 la sută, respectiv, comparativ cu anul 2014. Impactul negativ asociat variației stocurilor la dinamica PIB a fost unul și mai pronunțat. Consumul administrației publice, similar anilor precedenți, nu a influențat esențial dinamica activității economice, înregistrând o diminuare de 0.4 la sută. Impactul negativ al factorilor menționați a fost parțial atenuat de deprecierea monedei naționale față de dolarul SUA care a compensat contractarea influxurilor de valută și care, în același timp, a ameliorat competitivitatea produselor autohtone. În consecință, diminuarea cererii interne, precum și deprecierea monedei naționale au condus la contractarea semnificativă a importurilor (4.3 la sută). Totodată, exporturile

de bunuri și servicii au înregistrat o majorare de 2.3 la sută în anul 2015.

Valoarea adăugată brută din agricultură a înregistrat un declin de 13.4 la sută, după doi ani în care a susținut activitatea economică, ca urmare a condițiilor meteorologice nefavorabile. O evoluție negativă, dar care a generat un impact mai puțin semnificativ în anul 2015, a fost semnalată în comerț. Aportul negativ al componentelor sus-menționate a fost atenuat de dinamica pozitivă a sectorului financiar, industrial și al comunicațiilor.

Evoluţia inflaţiei

În anul 2015, rata medie anuală a inflației a constituit 9.7 la sută, fiind cu 4.6 puncte procentuale superioară celei din anul 2014. Pe parcursul anului 2015, rata anuală a inflației și-a conturat o traiectorie ascendentă pronunțată. Aceasta s-a majorat de la 4.7 la sută în luna ianuarie până la 7.1 la sută în luna martie sub presiunea deprecierii monedei naționale, depășind, astfel, limita superioară a intervalului de ±1.5 puncte procentuale de la ținta inflației de 5.0 la sută stipulată în Strategia politicii monetare pe termen mediu. Ulterior, rata anuală a inflației s-a majorat treptat până la 8.6 la sută în luna iulie 2015, fiind influențată de efectele deprecierii, dar și de condițiile agrometeorologice nefavorabile care au exercitat presiuni asupra prețurilor la produsele alimentare. Majorarea tarifului la energia electrică și la gazul din rețea a determinat o accelerare pronunțată a inflației până la 12.2 la sută în luna august, iar la finele anului 2015 rata inflației a constituit 13.6 la sută. Presiunile inflaționiste existente pe parcursul anului au fost parțial atenuate de cererea internă modestă, de embargourile la unele categorii de produse, precum și de tendința de diminuare a prețurilor la produsele alimentare și la petrol pe plan internațional.

Promovarea politicii monetare

Pe parcursul anului 2015 au avut loc treisprezece ședințe ale Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la deciziile de politică monetară. În urma evaluării balanței riscurilor interne și externe, cărora ar putea fi supusă economia Republicii Moldova, și a perspectivelor inflației pe termen scurt și mediu au fost emise șapte decizii de menținere și șase decizii de majorare a ratei de bază aplicate la principalele operațiuni de politică monetară de la nivelul de 6.5 la sută până la 19.5 la sută anual și a normei rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă de la 14.0 la sută până la 35.0 la sută din baza de calcul.

În anul 2015 a fost consemnată diminuarea ritmurilor de creștere a indicatorilor monetari. Astfel, dinamica agregatelor monetare a fost una negativă, valorile înregistrate fiind mult sub nivelul creșterilor din anii precedenți, constituind în termeni anuali -9.2 la sută pentru M2 (cu 5.0 puncte procentuale sub nivelul anului 2014) și -3.0 la sută pentru M3 (cu 8.3 puncte procentuale mai puțin față de creșterea din anul 2014).

În perioada de referință, rata medie anuală a dobânzii aferente creditelor noi acordate în moneda națională a crescut cu 3.47 puncte procentuale, iar rata medie anuală a dobânzii aferente creditelor noi acordate în valută străină s-a diminuat cu 0.98 puncte procentuale față de anul 2014, înregistrând valori la nivelul de 14.06 la sută în moneda națională și 7.01 la sută în valută străină. Rata medie a dobânzii pentru depozitele în lei a constituit 12.10 la sută, în creștere cu 6.38 puncte procentuale față de anul 2014, în timp ce rata dobânzii pentru plasamentele în valută străină a reprezentat în medie 2.56 la sută, în scădere cu 1.63 puncte procentuale față de anul 2014.

Sistemul bancar

Având în vedere situația de criză financiară sistemică, necesitatea asigurării stabilității financiare și protejării intereselor deponenților, la 5 august 2015, în cadrul ședinței Comitetului Național de Stabilitate Financiară, s-a decis retragerea licențelor Băncii de Economii S.A., BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. și B.C. „UNIBANK" S.A. Totodată, având ca scop neadmiterea perturbării stabilității financiare a sectorului bancar sau activității instituțiilor publice, Guvernul Republicii Moldova, Banca Națională a Moldovei și unele autorități ale administrației publice centrale și instituții publice au încheiat un Memorandum de înțelegere „Cu privire la măsurile ce urmau a fi îndeplinite pentru retragerea licențelor deținute de Banca de Economii S.A., BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. și B.C. „UNIBANK" S.A. și termenele de realizarea a acestora".

În conformitate cu prevederile Memorandumului, fiecare autoritate a realizat un șir de acțiuni ce țin de transferarea conturilor trezoreriale și a altor conturi ale bugetului de stat, ale plăților sociale și ale altor indemnizații, precum și transferarea conturilor persoanelor fizice și juridice de la băncile menționate în alte bănci. Astfel, în perioada 12-15 octombrie 2015, Banca de Economii S.A., BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. și B.C. „UNIBANK" S.A., cu asistența Băncii Naționale, au realizat transferarea conturilor persoanelor fizice și juridice în alte bănci. Fondurile deponenților și ale agenților economici transferate în alte bănci licențiate au înregistrat valoarea de 737.3 milioane lei sau 44.5 la sută din totalul depozitelor persoanelor fizice și juridice la situația din 30 septembrie 2015.

La data de 16 octombrie 2015, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a retras licențele de desfășurare a activităților financiare ale Băncii de Economii S.A., BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. și B.C. „UNIBANK" S.A. ca urmare a insolvabilității băncilor respective, dar și a altor încălcări ale prevederilor legislației în vigoare și a numit lichidatori pentru lichidarea silită a băncilor.

De menționat că, din momentul retragerii licențelor Băncii de Economii S.A., BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. și B.C. „UNIBANK" S.A. și până la data de 31 decembrie 2015, băncile respective au încasat mijloace bănești (din achitarea creditelor, comercializarea gajului, vânzarea activelor, alte încasări) în sumă totală de 326.5 milioane lei, inclusiv: Banca de Economii S.A. – 153.3 milioane lei; BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. – 96.1 milioane lei; B.C. „UNIBANK" S.A. – 77.1 milioane lei. Totodată, de la data retragerii licenței și până la 31 decembrie 2015, băncile în cauză au rambursat datoriile aferente creditelor de urgență acordate până la numirea lichidatorilor în sumă totală de 441.4 milioane lei, dintre care: Banca de Economii S.A. – 74.8 milioane lei; BC „BANCA SOCIALĂ" S.A. – 121.8 milioane lei; B.C. „UNIBANK" S.A. – 244.7 milioane lei.

La 31 decembrie 2015, în Republica Moldova funcționau 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv 4 sucursale ale băncilor și grupurilor financiare străine.

Din 11 bănci licențiate de BNM, la 3 bănci (BC „Moldindconbank" S.A., B.C. „VICTORIABANK" S.A. și BC „MOLDOVA - AGROINDBANK" S.A., care dețineau în total 66.7 la sută din activele sectorului bancar), ca urmare a constatării unor aspecte ce țin de structura netransparentă a acționarilor, angajarea în operațiuni de creditare cu risc sporit, Banca Națională a Moldovei, la 11 iunie 2015, în conformitate cu prevederile Legii instituțiilor financiare, a instituit procedura de supraveghere specială pe un termen de trei luni. Totodată, BNM prin hotărârile în cauză a prescris băncilor vizate efectuarea unui studiu de diagnostic de către o companie specializată în acest sens.

De menționat că, la 12 septembrie 2015 și ulterior la 14 decembrie 2015, Banca Națională a menținut procedura de supraveghere specială încă pe un termen de trei luni, ca urmare a nesoluționării problemelor aferente transparenței structurii acționarilor și angajării în tranzacții cu risc sporit.

Capitalul de gradul I pe sectorul bancar a atins valoarea de 8 995.7 milioane lei, majorându-se comparativ cu

finele anului 2014 cu 1 384.9 milioane lei (18.2 la sută).

Creșterea capitalului de gradul I a fost determinată în principal de obținerea profitului pe parcursul anului 2015 în mărime de 1 442.7 milioane lei. Totodată, în perioada de referință 4 bănci au distribuit dividende în sumă totală de 164.0 milioane lei.

Media indicatorului suficienței capitalului ponderat la risc pe sector a înregistrat valoarea de 26.2 la sută, majorându-se cu 4.5 puncte procentuale față de finele anului 2014. La situația din 31 decembrie 2015, toate băncile au respectat indicatorul suficienței capitalului ponderat la risc (limita pentru fiecare bancă ≥ 16.0 la sută).

Activele totale pe sector au constituit 69 095.6 milioane lei, majorându-se comparativ cu finele anului 2014 cu 9 117.0 milioane lei (15.2 la sută).

Ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor s-a majorat cu 1.5 puncte procentuale față de finele anului 2014, constituind 9.9 la sută la 31 decembrie 2015. Ponderea creditelor neperformante nete în capitalul normativ total s-a majorat cu 3.4 puncte procentuale, constituind 15.0 la sută la 31 decembrie 2015.

În anul 2015, rentabilitatea activelor și a capitalului băncilor licențiate a înregistrat valoarea de 2.1 și 12.8 la sută, respectiv, majorându-se față de finele anului 2014 cu 0.5 și 3.5 puncte procentuale, respectiv.

Marja netă a dobânzii a constituit 5.5 la sută la 31 decembrie 2015, fiind cu 0.8 puncte procentuale mai mare față de finele anului 2014.

Valoarea indicatorului lichidității pe termen lung pe sectorul bancar (principiul I al lichidității) a constituit 0.7 (limita pentru fiecare bancă ≤1). Valoarea indicatorului lichidității curente pe sector (principiul II al lichidității) a constituit 41.5 la sută (limita pentru fiecare bancă ≥ 20.0 la sută), majorându-se pe parcursul anului 2015 cu 8.6 puncte procentuale. Ambii indicatori au fost respectați de către toate băncile.

Vezi și

Tag-uri
Politică monetară [2]
Sistemul de plăți [3]
Piaţa valutară [4]
Piaţa monetară [5]
supraveghere [6]
strategia [7]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/raport-anual-2015

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/files/RA_2015_ro_fin.pdf [2] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Politică monetară [3] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Sistemul de plăți [4] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Piaţa valutară [5] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Piaţa monetară [6] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=supraveghere [7] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=strategia